

13 grupė. Papildomi reikalavimai automobilių su dujų įranga maitinimo sistemai
(šios grupės reikalavimai įsigalioja nuo 2006 m. lapkričio 1 d.)

Kodas	Įrašai dokumentuose			
1301				
Techniniai reikalavimai				
1. Automobilių registracijos liudijimo grafoje „degalai“ turi būti įrašas „benzinas/dujos“.				
2. Transporto priemonės valdytojas turi pateikti dujų įrangos sumontavimo pažymą, kurioje turi būti nurodyta įmonės, sumontavusios dujų įrangą rekvizitai, sumontuotų dujų baliono ir reduktoriaus gamintojas bei sertifikavimo numeriai ir sumontavimo data.				
Kontrolė atliekama apžiūrint.				
PASTABA. 1 punkto reikalavimas taikomas automobiliams registruotiems Lietuvoje po 2006 m. lapkričio 1 d. kuriuose įrengta dujų įranga.				
Techninės būklės vertinimo kriterijai		NT	DT	DE
registracijos liudijimo grafoje „degalai“ nėra įrašo „benzinas/dujos“ arba „dujos“			X	
nepateikta dujų įrangos sumontavimo pažyma			X	

Kontrolės aprašymas

Reikalavimas, kontrolės būdas, naudojama įranga	Kontrolės objektas ir technologija
1- apžiūrint	Įrašai transporto priemonės registracijos liudijime
2- apžiūrint	Dujų įrangos sumontavimo pažyma

PAAIŠKINIMAI IR NUORODOS

Techninių reikalavimų ir techninės būklės vertinimo kriterijų paaiškinimas

Reikalavimas: 2. Transporto priemonės valdytojas turi pateikti dujų įrangos sumontavimo pažymą, kurioje turi būti nurodyta įmonės, sumontavusios dujų įrangą rekvizitai, sumontuotų dujų baliono ir reduktoriaus gamintojas bei sertifikavimo numeriai ir sumontavimo data.

Sumontavimo pažymos privalu reikalauti tuo atveju, kai transporto priemonės pirmosios registracijos data Lietuvoje yra po 2006 lapkričio 1 d. ir suskystintų naftos dujų (SND) sumontavimo data yra po 2006 lapkričio 1 d.

Kodas	Bendras įrengimas ir veikimas		
1302			
<i>Techniniai reikalavimai</i>			
1. Turi būti sumontuoti automobilio ir/arba dujų įrangos gamintojo visi numatyti elementai. 2. Variklis turi dirbti maitinamas dujomis. 3. Dujų balionas turi būti užpildytas ne mažiau kaip 50 % tūrio. Kontrolė atliekama apžiūrint ir tikrinant.			
<i>Techninės būklės vertinimo kriterijai</i>	<i>NT</i>	<i>DT</i>	<i>DE</i>
nėra visų numatytų dujinės įrangos elementų		X	
variklis nedarba maitinamas dujomis		X	
dujų kiekio rodiklis rodo mažesnę negu 50 % dujų kiekį		X	

Kontrolės aprašymas

<i>Reikalavimas, kontrolės būdas, naudojama įranga</i>	<i>Kontrolės objektas ir technologija</i>
1- apžiūrint	Numatytų įrangos elementų buvimas
2- apžiūrint, tikrinant	Variklio darbas (maitinant jį dujomis)
3- apžiūrint	Balione esančių dujų lygio indikatoriaus parodymai

PAAIŠKINIMAI IR NUORODOS

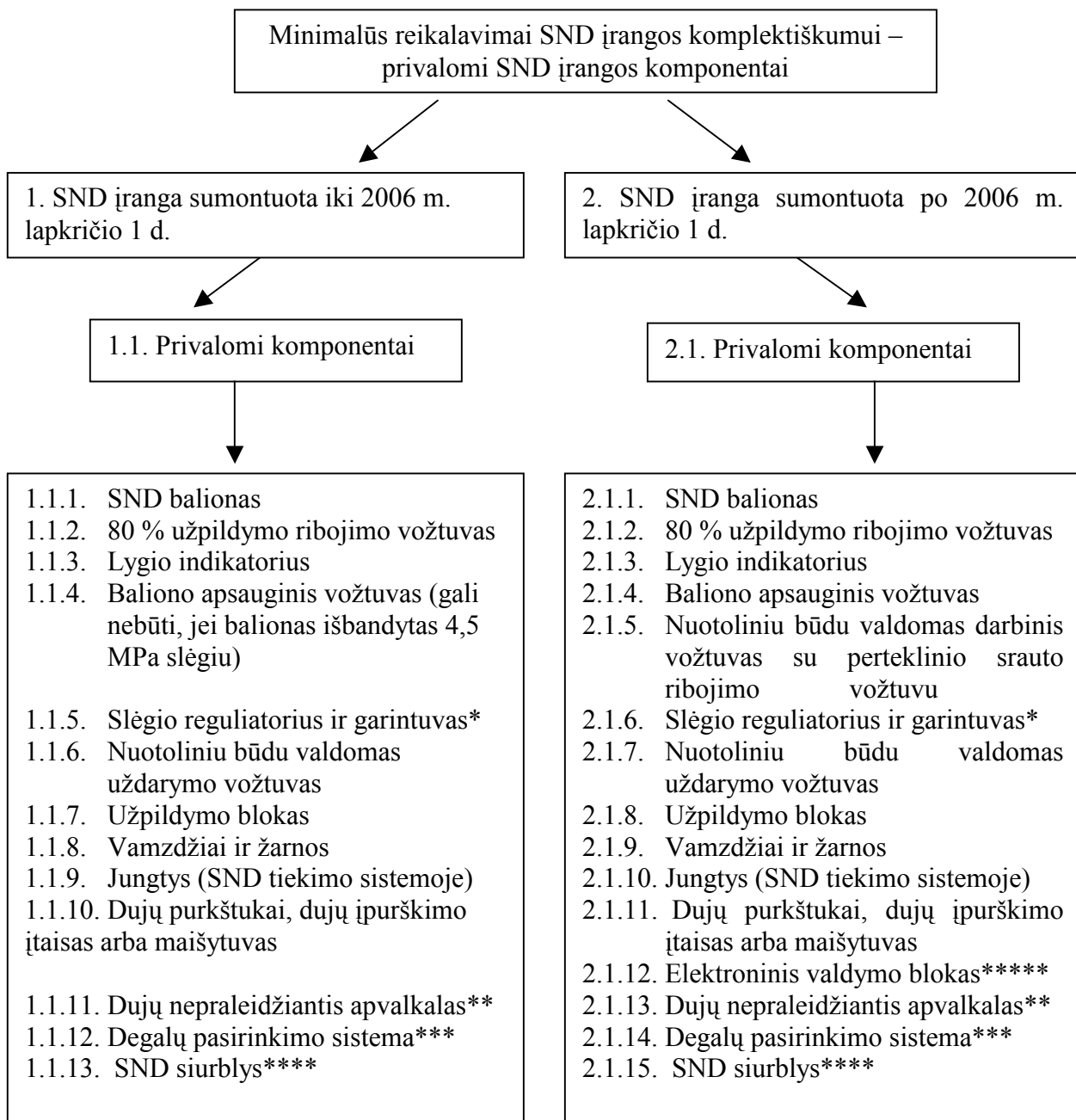
Techninių reikalavimų ir techninės būklės vertinimo kriterijų paaiškinimas

Reikalavimas: 1. Turi būti sumontuoti automobilio ir/arba dujų įrangos gamintojo visi numatyti elementai.

Dujų įrangos numatytų elementų buvimas patikrinamas betarpiškai apžiūrint šią įrangą. Jei yra automobilio gamintojo ar dujų įrangos montuotojo dokumentai apie sumontuotos dujų įrangos komplektiškumą, patikrinama ar dujų įrangos elementų kiekis, žymėjimas ir kt. atitinka dokumentacijos reikalavimus. Kitais atvejais vadovaujames toliau pateikto priedo reikalavimais.

Dujų nepraleidžiantis apvalkalas privalomas tuo atveju, kai suskystintų naftos dujų balionas sertifikuotas pagal JT EEK 67 taisyklę.

PRIEDAS

PASTABOS:

- *- gali nebūti, jei įrengta suskystintų SND įpurškimo sistema;
- ** - gali nebūti, kai SND balionas yra įrengtas automobilio išorėje ir baliono armatūra yra apsaugota nuo išorinio poveikio (purvo ir vandens);
- ***- privaloma transporto priemonėms su daugiau kaip viena maitinimo sistema;
- ****- gali būti, jei įrengta suskystintų SND įpurškimo sistema;
- *****- gali nebūti automobiliuose, kurių konstrukcijoje nenumatytas (nėra) “λ” zondas

Kodas	Dujų balionas		
1303			
<i>Techniniai reikalavimai</i>			
1. Identifikacinė lentelė turi būti pritvirtinta matomoje vietoje. 2. Identifikacinėje lentelėje nurodytos kitos patikros data turi būti ne vėlesnė negu kita automobilio techninės apžiūros data. 3. Turi būti patikimai pritvirtintas numatytais tvirtinimo elementais. 4. Neturi būti didesnių pažeidimų dėl korozijos ar mechaninio poveikio. 5. Apatinis žemiausias taškas negali būti žemiau kaip 200 mm, nuo važiuojamosios dalies paviršiaus. 6. Negali būti sumontuotas variklio skyriuje. 7. Du ir daugiau dujų balionai vienoje transporto priemonėje turi būti sujungti lygiagrečiai. Kontrolė atliekama apžiūrint ir matuojant*. PASTABA. Galima pateikti dujų baliono pasą jeigu nėra galimybės apžiūrėti identifikacinės lentelės.			
<i>Techninės būklės vertinimo kriterijai</i>	<i>NT</i>	<i>DT</i>	<i>DE</i>
nesimato identifikacinės lentelės		X	
baliono patikros terminas trumpesnis negu iki kitos techninės apžiūros datos		X	
nepatikimai/netinkamai pritvirtintas		X	
yra didesnių pažeidimų dėl korozijos ar mechaninio poveikio		X	
baliono apatinis žemiausias taškas yra žemiau kaip 200 mm, nuo važiuojamosios dalies paviršiaus.		X	
sumontuotas variklio skyriuje		X	
balionai sumontuoti nuosekliai		X	

Kontrolės aprašymas

<i>Reikalavimas, kontrolės būdas, naudojama įranga</i>	<i>Kontrolės objektas ir technologija</i>
1- apžiūrint	Identifikacinės lentelės buvimas
2- apžiūrint	Įrašai identifikacinėje lentelėje
3- apžiūrint	Dujų baliono tvirtinimas
4- apžiūrint	Dujų baliono techninė būklė (pažeidimai, korozijos poveikis)
5- apžiūrint, matuojant	Dujų baliono įrengimas
6- apžiūrint	Dujų baliono sumontavimo vieta
7- apžiūrint	Dujų balionų sujungimai

PAAIŠKINIMAI IR NUORODOS

1. Dujų baliono montavimo reikalavimai išdėstyti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos viršininko 2003 m. birželio 24 d. įsakyme 2B-227 Dėl techninių reikalavimų suskystintų naftos dujų įrangai ir šios įrangos montavimui į motorines kelių transporto priemones patvirtinimo (Žin., 2003 Nr. 68-3104).

2. Techninių reikalavimų ir techninės būklės vertinimo kriterijų paaiškinimas

Reikalavimas: 2. Identifikacinėje lentelėje nurodytos kitos patikros data turi būti ne vėlesnė negu kita automobilio techninės apžiūros data.

Tuo atveju, kai baliono identifikavimo lentelėje yra nurodyta tik pagaminimo data, laikyti, kad kita baliono patikra turi būti atlikta ne vėliau kaip po 10 metų nuo jo pagaminimo.

Reikalavimas: 3. Turi būti patikimai pritvirtintas numatytais tvirtinimo elementais.

Automobilio viduje dujų balionas pritvirtintas ne mažiau kaip dviem apkabomis, o balionas sumontuotas automobilio išorėje – ne mažiau kaip trimis apkabomis, vadovaujantis šios lentelės reikalavimais:

Dujų baliono tūris (l)	Minimalus poveržlės matmuo (mm)	Minimalus dujų baliono apkabos matmuo (mm)	Minimalus varžtų tvirtinimo matmuo (mm)
iki 85	apvali: 30 x 1.5 apvali: 25 x 2.5	20 x 3 30 x 1.5	8
85 ÷ 100	apvali: 30 x 1.5 apvali: 25 x 2.5	30 x 3 20 x 3*	10 8*
100 ÷ 150	apvali: 50 x 2 apvali: 30 x 3	50 x 6 50 x 3**	12 10**
daugiau kaip 150	Turi atitikti JT EEK 67 taisyklės, 01 papildymo nuostatas, skirtas LPG dujų balionams arba JT EEK 110 taisyklės nuostatas skirtas CNG dujų balionams.		

* dujų balionas turi būti sutvirtintas mažiausiai trimis apkabomis.

** dujų balionas turi būti sutvirtintas mažiausiai keturiomis apkabomis.

Reikalavimas: 5. Apatinis žemiausias taškas negali būti žemiau kaip 200 mm, nuo važiuojamosios dalies paviršiaus.

Kai transporto priemonė paruošta eksploatuoti, balionas turi būti ne žemiau kaip 200 mm nuo kelio paviršiaus, išskyrus, jei balionas yra tinkamai apsaugotas iš priekio ir šonų, bei nei vienas komponentas nėra žemiau už baliono apsauginius komponentus.

Reikalavimas: PASTABA. Galima pateikti dujų baliono pasą jeigu nėra galimybės apžiūrėti identifikacinės lentelės.

1303 kodo pastaboje nurodytame baliono pase (automobilinio dujų baliono gamybos ir bandymo liudijime) pateikiamų duomenų pagrindu turi būti įmanoma identifikuoti balioną. Baliono matomoje vietoje turi būti kitos patikros data, kuri turi būti nurodyta ir atitinkame dokumente (automobilinio dujų baliono gamybos ir bandymo liudijime arba patikrą atlikusios įstaigos išduotoje pažymoje).

Kodas	Dujų įrangos elementų tvirtinimas ir techninė būklė			
1304				
<i>Techniniai reikalavimai</i>				
1. Elementai turi būti patikimai pritvirtinti. 2. Neturi būti didesnių pažeidimų dėl korozijos, senėjimo, mechaninio ar kito poveikio. 3. Komponentai negali išsikišti už transporto priemonės gabaritų daugiau kaip 20 mm. Kontrolė atliekama apžiūrint ir matuojant*.				
<i>Techninės būklės vertinimo kriterijai</i>		<i>NT</i>	<i>DT</i>	<i>DE</i>
nepatikimai pritvirtinti įrangos elementai			X	
yra didesni korozijos, senėjimo, mechaninio ar kito poveikio pažeidimai			X	
įrangos komponentai išsikiša už transporto priemonės gabaritų daugiau kaip 20 mm.			X	

Kontrolės aprašymas

<i>Reikalavimas, kontrolės būdas, naudojama įranga</i>	<i>Kontrolės objektas ir technologija</i>
1, 2- apžiūrint	Dujų įrangos elementų tvirtinimas, techninė būklė (pažeidimai)
3- apžiūrint, matuojant	Dujų įrangos elementų įrengimas

PAAIŠKINIMAI IR NUORODOS

1. Įrangos montavimo reikalavimai išdėstyti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos viršininko 2003 m. birželio 24 d. įsakyme 2B-227 Dėl techninių reikalavimų suskystintų naftos dujų įrangai ir šios įrangos montavimui į motorines kelių transporto priemones patvirtinimo (Žin., 2003 Nr. 68-3104).

2. Techninių reikalavimų ir techninės būklės vertinimo kriterijų paaiškinimas

Reikalavimas: 1. Elementai turi būti patikimai pritvirtinti.

Sumontuota į automobilį dujų įranga turi būti tinkamai apsaugota nuo pažeidimų, galinčių atsirasti dėl judančių variklio elementų, išorinio poveikio (vanduo, purvas ir kt.), pervežamo krovinio galimo pasislinkimo.

Prie įrangos neturi būti prijungti jokie kiti komponentai, išskyrus tuos, kurie būtini automobilio variklio darbui.

Komponentai (išskyrus balioną) negali išsikišti žemiau transporto priemonės dugno.

Komponentai negali būti arčiau kaip 100 mm nuo išmetamųjų dujų vamzdžio arba kito panašaus šilumos šaltinio, nebent jie yra tinkamai izoliuoti.

Užpildymo blokas:

Užpildymo blokas neturi sukinėtis.

Dujų nepraleidžiantis apvalkalas:

Dujų nepraleidžiančio apvalkalo vėdinimo anga savo išėjimo taške iš transporto priemonės turi būti nukreipta žemyn, tačiau dujos neturi būti nukreiptos į ratlankį arba į šilumos šaltinį (pvz., išmetimo sistemą).

Žarna turi būti tinkamai pritvirtinta prie dujų nepraleidžiančio apvalkalo ir vamzdžio. Šis sujungimas turi būti saugus SND nuotėkio atžvilgiu.

Vamzdžiai ir žarnos:

Žarnos ir vamzdžiai turi būti pritvirtinti taip, nebūtų veikiami įprasto poveikio (pvz., vibracijos varikliui dirbant).

Tvirtinimo vietose vamzdis arba žarna turi turėti apsaugą.

Vamzdžiai ar žarnos nemontuojami domkrato įstatymo vietoje.

Vietose, kur yra didžiausia pažeidimo tikimybė žarnos arba vamzdžiai, nepriklausomai nuo to ar jie turi apsauginį sluoksnį, turi būti uždengti apsaugine medžiaga.

Kodas	Dujų įrangos sandarumas		
1305			
<i>Techniniai reikalavimai</i>			
Neturi būti dujų nuotėkio iš dujinės įrangos elementų arba per jų sujungimus. Kontrolė atliekama tikrinant ir/arba apžiūrint, naudojantis prietaisu dujų nuotėkiui nustatyti.			
<i>Techninės būklės vertinimo kriterijai</i>	<i>NT</i>	<i>DT</i>	<i>DE</i>
yra dujų nuotėkis		X	

Kontrolės aprašymas

<i>Reikalavimas, kontrolės būdas, naudojama įranga</i>	<i>Kontrolės objektas ir technologija</i>
1- tikrinant, apžiūrint	Paleidžiamas variklis. Varikliui dirbant, dujų įrangos sandarumas – tikrinant: 1) dujų jutikliu nustatoma ar yra dujų nuotėkis; 2) putomis nustatoma dujų nuotėkio vieta.

Kodas	Anglies monoksido (CO) kiekis (benzininis variklis)		
1306			
Techniniai reikalavimai			
1. Anglies monoksido kiekis išmetamosiose dujose neturi viršyti nurodyto transporto priemonės gamintojo. 2. Neturint gamintojo duomenų, anglies monoksido kiekis neturi būti didesnis negu: 2.1. 4 % automobiliams, pagamintiems iki 1986 m. gruodžio 31 d.; 2.2. 3 % automobiliams, pagamintiems nuo 1987 m. sausio 1 d.; 2.3. automobiliams, turintiems trijų komponentų išmetamųjų dujų neutralizavimo sistemas: 2.3.1. 0,5 % esant minimaliam apsisukimų dažniui; 2.3.2. 0,3 % esant gamintojo nurodytam, tačiau ne mažesniai kaip 2000 min⁻¹, apsisukimų dažniui. 2.4. automobiliams, įregistruotiems ar pradėtiems eksploatuoti po 2002 m. liepos 1 d.: 2.4.1. 0,3 % esant minimaliam apsisukimų dažniui; 2.4.2. 0,2 % esant gamintojo nurodytam, tačiau ne mažesniai kaip 2000 min⁻¹, apsisukimų dažniui. 3. Varikliui veikiant 2.3.2 ir 2.4.2 punktuose nurodytu režimu, privalomas lambda (λ) vertės matavimas, turi būti $1 \pm 0,03$ arba atitikti gamintojo nurodytą. Kontrolė atliekama bandant pagal LAND 14-2000 reikalavimus.			
Techninės būklės vertinimo kriterijai	NT	DT	DE
neatitinka transporto priemonės gamintojo ar nurodytų reikalavimų		X	

Kontrolės aprašymas

Reikalavimas, kontrolės būdas, naudojama įranga	Kontrolės objektas ir technologija
1,2 - bandant (Otto variklių išmetamųjų dujų analizatorius)	CO kiekis Otto variklio išmetamosiose dujose: bandymas atliekamas pagal išmetamųjų dujų analizatoriaus instrukciją bei normatyvinio dokumento LAND 14-2000 reikalavimus
3 - bandant (Otto variklių išmetamųjų dujų analizatorius)	lambda (λ) nustatymas (jei įrengta išmetamųjų dujų neutralizavimo sistema su λ reguliavimu): bandymas atliekamas pagal išmetamųjų dujų analizatoriaus instrukciją bei normatyvinio dokumento LAND 14-2000 reikalavimus

Kodas	Angliavandenilių (CH) kiekis (benzininis variklis)			
1307				
<i>Techniniai reikalavimai</i>				
1. Angliavandenilių kiekis neturi būti didesnis negu: 1.1. 1200 ppm automobiliams, pagamintiems iki 1986 sausio 31 d., išskyrus nurodytus 2 punkte; 1.2. 600 ppm automobiliams, pagamintiems nuo 1987 sausio 1d., išskyrus nurodytus 2 punkte; 1.3. automobiliams, turintiems trijų komponentų išmetamųjų dujų neutralizavimo sistemas: 1.3.1. 100 ppm esant minimaliam apsisukimų dažniui; 1.3.2. 100 ppm esant gamintojo nurodytam, tačiau ne mažesniai kaip 2000 min⁻¹ apsisukimų dažniui. 2. Krovinių automobilių ir autobusų, kurių bendroji masė yra didesnė kaip 3,5 t, angliavandenilių kiekis neturi būti didesnis negu: 2.1. 1200 ppm 4 ir mažiau cilindrų varikliuose; 2.2. 3000 ppm didesniuose kaip 4 cilindrų varikliuose. Kontrolė atliekama bandant pagal LAND 14-2000 reikalavimus.				
<i>Techninės būklės vertinimo kriterijai</i>		<i>NT</i>	<i>DT</i>	<i>DE</i>
neatitinka nurodytų reikalavimų			X	

Kontrolės aprašymas

<i>Reikalavimas, kontrolės būdas, naudojama įranga</i>	<i>Kontrolės objektas ir technologija</i>
1, 2 - bandant (Otto variklių išmetamųjų dujų analizatorius)	CnHm kiekis Otto variklio išmetamosiose dujose: bandymas atliekamas pagal išmetamųjų dujų analizatoriaus instrukciją bei normatyvinio dokumento LAND 14-2000 reikalavimus